

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

26.01.2026. Nr. P005-17/8.6.1/4569

Uz 13.01.2026. Nr. 3.2-18/84

Sabiedrība "A"
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) izskatīja sabiedrības "A", reģistrācijas Nr.... (turpmāk – iesniedzēja), 2026.gada 14.janvārī iesniegto iesniegumu par uzziņas sniegšanu (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzēja iesniegumā sniedz šādu situācijas aprakstu.

Iesniedzējas pamatdarbība ir medicīnas pakalpojumu sniegšana, kuri ir ar pievienotās vērtības nodokli (turpmāk – PVN) neapliekami darījumi. Iesniedzējai 2025.gadā no kopējiem tās ieņēmumiem ar PVN apliekamu darījumu īpatsvars ir 1 procents. Priekšnodokļa atskaitīšanas vajadzībām iesniedzēja nenodrošina to preču un pakalpojumu uzskaiti, kas izmantoti tikai ar PVN apliekamu vai neapliekamu darījumu nodrošināšanai.

Līdz šim iesniedzēja PVN deklarācijā atspoguļoja gan apliekamos darījumus (PVN deklarācijas 41. un 52.rinda), gan neapliekamus darījumus (PVN deklarācijas 49.rinda). Iesniedzēja PVN deklarācijā uzrādīja priekšnodokli (62.rinda) un saskaņā ar aprēķināto proporciju (1 procents) aprēķināja neatskaitāmo priekšnodokli (66.rinda). Deklarācijas 62.rindā tika uzrādīti visi darījumi (gan ar PVN apliekamie, gan neapliekamie) un 66.rindā saskaņā ar proporcijas aprēķinu (1 procents), tika uzrādīts neatskaitāmais priekšnodoklis.

Iesniedzēja norāda, ka atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma 117.panta trešajai daļai, ja reģistrēta nodokļa maksātāja veikto ar nodokli apliekamo darījumu vērtība pirmstaksācijas gadā ir mazāka par pieciem procentiem no kopējās darījumu vērtības, tas ir tiesīgs veikt tikai ar nodokli apliekamo darījumu uzskaiti un nodokļa deklarācijā uzrādīt tikai ar nodokli apliekamus darījumus.

Atbilstoši iepriekš minētajam iesniedzējai ir radušies neskaidri jautājumi:

- vai iesniedzējai PVN deklarācijā pie ieņēmumiem jāatspoguļo tikai ar PVN apliekamos darījumus un jāaizpilda tikai 41. un 52.rindu un ar PVN neapliekamos darījumus neatspoguļot PVN deklarācijā (neaizpildīt 49.rindu)?

- vai iesniedzēja PVN deklarācijā priekšnodoklī 62.rindā uzrāda tikai atskaitāmo priekšnodokli un PVN deklarācijas 66.rindu neaizpilda?

- vai iesniedzējai ir jāuzrāda no visiem saņemtajiem rēķiniem (gan kas attiecās uz apliekamiem, gan neapliekamiem darījumiem) aprēķinātais PVN 62.rindā un tad uzrādīt neatskaitāmo priekšnodokli 66.rindā?

- ja iesniedzēja piemēro Pievienotās vērtības nodokļa likuma 117.panta trešo daļu, vai ir jāaizpilda PVN gada deklarācija?

VID, izvērtējot iesniedzējas iesniegumā sniegto faktu aprakstu un no minētajiem faktiem izrietošu konkrētu jautājumu, atbilde uz kuru ir atkarīga no to juridiska vērtējuma, sniedz šādu uzziņu.

Atbildot uz iesnieguma pirmo, otro un trešo jautājumu, paskaidrojam.

Pievienotās vērtības nodokļa likuma 98.panta pirmajā daļā noteikts, ka reģistrēts nodokļa maksātājs priekšnodokļa atskaitīšanas vajadzībām nodrošina atsevišķu to preču un pakalpojumu uzskaiti, kas izmantoti tikai tādu darījumu nodrošināšanai, kas dod tiesības atskaitīt priekšnodokli, vai tikai tādu darījumu nodrošināšanai, kas nedod tiesības atskaitīt priekšnodokli.

Saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 98.panta otro daļu, ja iegādātās preces un saņemtus pakalpojumus izmanto gan tādu darījumu nodrošināšanai, kas dod tiesības atskaitīt priekšnodokli, gan tādu darījumu nodrošināšanai, kas nedod tiesības atskaitīt priekšnodokli, un nav iespējams nodrošināt to atsevišķu uzskaiti saskaņā ar šā panta pirmajā daļā noteikto kārtību, jo tālākas detalizētas izmaksu attiecināšanas nodrošināšanai reģistrēta nodokļa maksātāja resursu izlietojums būtu nesamērīgs, tad reģistrēts nodokļa maksātājs taksācijas periodā atskaitāmā priekšnodokļa summu aprēķina, izmantojot šādu proporciju:

1) skaitītājā — to taksācijas periodā veikto darījumu vērtība bez nodokļa, kuri dod tiesības atskaitīt priekšnodokli;

2) saucējā — taksācijas periodā veikto darījumu kopējā vērtība bez nodokļa (skaitītājā ietverto darījumu vērtība, kas dod tiesības atskaitīt priekšnodokli, un to darījumu vērtība, kas nedod tiesības atskaitīt priekšnodokli).

Savukārt Pievienotās vērtības nodokļa likuma 98.panta piektā daļa nosaka, ja reģistrēta nodokļa maksātāja veikto ar nodokli apliekamo darījumu vērtība pirmstaksācijas gadā ir mazāka par pieciem procentiem no kopējās darījumu vērtības un tas piemēro šā likuma 117.panta trešo daļu, tas nodokļa aprēķināšanai atskaita priekšnodokli par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem ar nodokli apliekamo darījumu veikšanai saskaņā ar šā panta pirmo daļu.

Secīgi, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 117.panta trešā daļa nosaka, ja reģistrēta nodokļa maksātāja veikto ar nodokli apliekamo darījumu vērtība pirmstaksācijas gadā ir mazāka par pieciem procentiem no kopējās darījumu vērtības, tas ir tiesīgs veikt tikai ar nodokli apliekamo darījumu uzskaiti un nodokļa deklarācijā uzrādīt tikai ar nodokli apliekamus darījumus.

Ņemot vērā minēto, ja iesniedzējai 2025.gadā ar PVN apliekamo darījumu

īpatsvars ir 1 procents, tā būtu tiesīga veikt tikai ar nodokli apliekamo darījumu uzskaiti un 2026.gadā nodokļa deklarācijā uzrādīt tikai ar nodokli apliekamus darījumus gadījumā, ja priekšnodokļa atskaitīšanas vajadzībām būtu nodrošināta atsevišķa to preču un pakalpojumu uzskaitē, kas izmantoti tikai tādu darījumu nodrošināšanai, kas dod tiesības atskaitīt priekšnodokli, vai tikai tādu darījumu nodrošināšanai, kas nedod tiesības atskaitīt priekšnodokli.

Iesniedzēja iesniegumā norāda, ka priekšnodokļa atskaitīšanas vajadzībām tā nenodrošina to preču un pakalpojumu uzskaiti, kas izmantoti tikai ar PVN apliekamu vai neapliekamu darījumu nodrošināšanai. Līdz ar to iesniedzēja nevar izmantot tiesības, kas noteiktas Pievienotās vērtības nodokļa likuma 98.panta piektajā daļā un 117.panta trešajā daļā.

Atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.40 "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām" 17.1., 17.2., 17.13., 17.16., 17.22., 17.24.1. un 17.28.apakšpunktam, deklarācijas 40.rindā norāda taksācijas perioda kopējo darījumu vērtību bez nodokļa (41., 41.¹, 42., 42.¹, 43., 48.² un 49. rindas kopsumma), 41.rindā – ar nodokļa standartlikmi apliekamo darījumu (preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas) vērtību bez nodokļa, 49.rindā – ar nodokli neapliekamo darījumu vērtību saskaņā ar likuma 52.pantu, 52.rindā – pēc standartlikmes aprēķināto nodokļa summu, kuru nosaka, izmantojot šādu formulu: 41.rinda x standartlikme : 100, 60.rindā – nodokļa summu, ko veido 61., 62., 63., 64. un 65.rindas kopsumma, 62.rindā – nodokļa summu, kas norādīta reģistrētam nodokļa maksātājam izrakstītajā nodokļa rēķinā par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem, 66.rindā – no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas neatskaitāmo nodokļa summu par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem, kas tiek izmantoti ar nodokli neapliekamo darījumu veikšanai, valsts vai pašvaldību izpildvaras funkciju nodrošināšanai vai tādu darījumu nodrošināšanai, kas ir ārpus likuma darbības jomas.

Ievērojot minēto, iesniedzējai, piemērojot Pievienotās vērtības nodokļa likuma 98.panta otrajā daļā noteikto kārtību, PVN deklarācijā ir aizpildāma 40.rinda, norādot taksācijas perioda kopējo darījumu vērtību bez nodokļa (41., 41.¹, 42., 42.¹, 43., 48.² un 49. rindas kopsumma), 41.rinda, norādot ar nodokļa standartlikmi apliekamo darījumu (preču piegādes un pakalpojumu sniegšanas) vērtību bez nodokļa, 49.rinda, norādot ar nodokli neapliekamo darījumu vērtību saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 52.pantu, 52.rinda, norādot pēc standartlikmes aprēķināto nodokļa summu, kuru nosaka, izmantojot šādu formulu: 41.rinda x standartlikme : 100, 60.rinda, norādot nodokļa summu, ko veido 61., 62., 63., 64. un 65.rindas kopsumma, 62.rinda, norādot nodokļa summu, kas norādīta reģistrētam nodokļa maksātājam izrakstītajā nodokļa rēķinā par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem, 66.rinda, norādot no valsts budžetā maksājamās nodokļa summas neatskaitāmo nodokļa summu par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem, kas tiek izmantoti ar nodokli neapliekamo darījumu veikšanai, valsts vai pašvaldību izpildvaras funkciju nodrošināšanai vai tādu darījumu nodrošināšanai, kas ir ārpus likuma darbības jomas.

Atbildot uz iesnieguma ceturto jautājumu, paskaidrojam.

Tā kā iesniedzējas iesniegumā norādītajā konkrētajā tiesiskajā situācijā iesniedzējai nav tiesības piemērot Pievienotās vērtības nodokļa likuma 117.panta trešo daļu, tad atbilde uz ceturto jautājumu nav nepieciešama.

Sniedzot uzziņu izmantotas šādas tiesību normas: Pievienotās vērtības nodokļa likuma 98.panta pirmā, otrā un piektā daļa, 117.panta trešā daļa, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.40 "Noteikumi par pievienotās vērtības nodokļa deklarācijām" 17.1., 17.2., 17.13., 17.16., 17.22., 17.24.1. un 17.28.apakšpunkts.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101.panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1.panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

B. Šmite-Roķe